

KUŞLARIN HİMAYESİNE DAİR MİLLETLERARASI SÖZLEŞME

Bazı kuş nevilerini tehdit eden yok olma tehlikesini müdrük olan ve bazı kuş nevilerinin de, bilhassa muhacir kuşların adet itibariyle azalmasından endişe duyan,

İlim noktai nazarından, tabiat ve her milletin kendi ekonomisini himaye bakımlarından prensip olarak bütün kuşların korunması gerektiğini nazarı itibara alan,

İşbu Sözleşmenin mümzi hükümetleri 19 Mart 1902'de Paris'te imzalanan Ziraate Faydalı Kuşların Himayesine Dair Milletlerarası Sözleşmenin tâdili zaruretini kabul ederek aşağıdaki hükümler üzerinde mutabık kalmışlardır.

Madde- 1

İşbu Sözleşme yabani halde yaşayan kuşların himayesi hakkındadır.

Madde- 2

İşbu Sözleşmenin 6 ve 7 nci maddelerinde derpiş olunan istisnalar hariç olmak üzere:

- a. Bütün kuşların hiç olmazsa üreme devrelerinde, bundan maadâ muhacir kuşların yuvalarının bulunduğu mahallere, avdetleri sırasında bilhassa Mart, Nisan, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında,
- b. İlmî bir fayda arz eden veya ortadan kalkma tehlikesine mâruz bulunan nevilerin bütün sene zarfında, korunmaları mecburidir.

Madde- 3

İşbu Sözleşmenin 6 ve 7 nci maddelerine de derpiş olunan istisnalar hariç olmak üzere, nevin himayesi devresinde canlı veya ölü bütün kuşların veya işbu Sözleşme hilâfına yakalanan veya öldürülen bir kuşun herhangi bir kısmının ithali, ihracı, nakli, satışı, satışı arzı, satın alınması, verilmesi veya elde tutulması yasaktır.

Madde- 4

İşbu Sözleşmenin 6 ve 7 nci maddelerinde yazılı istisnalar hariç olmak üzere, muayyen ir nevin himaye devresinde bilhassa,

Tekessür zamanı devamınca, içinde kuş bulunan veya inşa halinde olan yuvalarını tahrip etmek veya kaldırmak, almak veya zedelemek, nakletmek, ithal etmek, ihraç etmek, satmak, satışı arz etmek, satın almak veyahut serbest halde yaşayan kuşların kuluçka yavrularını, bunların yumurtalarını veya yumurta kabuklarını tahrip etmek yasaktır.

Bu memnuiyetler bir yandan gayrimeşru surette elde edilmiş ve kuluçka veya ilmî maksatlara tahsis edildikleri veya kafeste tutulan kuşlara ait oldukları bir sertifika ile belirtilen yumurtalara, diğer taraftan, evvelce kabul edilmiş mahallî sebeplere müsteniden, sadece Holânda'ya mahsus kızkuşu yumurtalarına tatbik edilmez.

Madde- 5

Yüksek Âkid Taraflar; işbu Sözleşmenin 6 ve 7 nci maddelerinde derpiş olunan istisnalar hariç, kuşların kitle halinde imhasını veya yakalanmasını intac etmeye veya bunlara lüzumsuz eziyetler çektirmeye müsâit olan aşağıda sayılı usulleri menetmeyi taahhüt ederler.

Bununla beraber, Yüksek Âkid Taraflar halen bu gibi usullerin tatbikine kanunen müsaade edilen memleketlerin mevzuatına tedrici olarak bu usullerin men'i veya tatbikatının daraltılması tedbirlerinin vaz'edilmesini taahhüt ederler.

- a. Tasmalar, ökseler, kapanlar, olta iğneleri, ağlar, zehirli yemler, uyuşturucu maddeler, körleştirilmiş çığırtkanlar,
- b. Ağlı ördek havuzları,
- c. Aynalar, meşaleler ve diğer sun'i ışıklar,
- d. Sularda yaşıyan kuşları yakalamak için balıkçılık takımları ve ağları,
- e. İki fişekten daha fazlasını ihtiva eden mükerrer ateşli ve otomatik av tüfekleri,
- f. Umumiyetle omuzda taşınanlardan gayri bütün ateşli silâhlar,
- g. İç sularda ve 1 Marttan - 1 Ekime kadar sahillerde ve karasularında motorlu deniz vasıtalarıyla kuşların kovalanması ve bunlara ateş edilmesi,
- h. Kuşları vurmaya veya bir tarafa sıkıştırmaya yarıyan motorlu vasıtalar veya havacılık âletlerinin kullanılması,
- i. Kuşların tutulması veya imhası için mükâfatlar ihdası,
- j. Ateş etmek suretiyle veya ağlarla bütün sene serbestçe avlanma imtiyazları nizama bağlanacak, üreme devresinde denizde, nehir boylarınca ve sahillerde talik olunacak,
- k. Kuşların kitle halinde imhası veya yakalanmasına dair diğer bütün usuller.

Madde- 6

Muayyen bir bölgede bir kuş nevi; tarlalara, bağlara, bahçelere, meyveliklere, ormanlara, av hayvanlarına ve balıklara ika edeceği zararlarla bazı zirai ve hayvani mahsullerin istikbalini tehlikeye düşürür veya muhafazası arzu olunan bir veya birçok nevilere imha veya sadece azaltmakla tehdit eylerse, salâhiyetli makamlar şahsi müsaadelerle bu nevilere mütedair 2-5 inci maddelerde ifade olunan yasakları kaldıracaklardır. Bununla beraber bu tarzda öldürülen kuşları satın almak veya satmak öldürdükleri mıntika dışına çıkarmak yasaktır. Millî mevzuatta bazı kuş nevilere tarafından ika olunan zararları, bu nevilere idamesini garanti eden şartlar içinde, tahdit etmeye elverişli başkaca hükümler mevcutsa bu hükümler Yüksek Âkid Taraflarca muhafaza olunabilirler.

İsveç, Norveç, Finlandiya, Feröe adalarının iktisadi şartları hususi bir ehemmiyet taşıdığından bu memleketlerin salâhiyetli makamları bazı istisnalarla bu Sözleşme hükümleri hilâfına harekete müsaade edebilirler. İzlanda bu Sözleşmeyi kabul ettiği takdirde talebi üzerine bu kayıttan istifade edebilir.

Muayyen bir memlekette bu maddede bahis mevzuu yerli veya muhacir nevilere tamamen imhasını intac edecek hiç bir tedbire tevessül olunmaz.

Madde- 7

Hal ve keyfiyetlere göre suistimalleri önliyecek lüzumlu tedbirlerin alınması suretiyle ilim, eğitim, yeniden kuşlandırma, av hayvanlarının tekrisi ve şahincilik nefine olmak üzere salâhiyetli makamlarca bu Sözleşme hükümlerinde istisnalar yapılabilir.

3 ve 4 üncü maddelerde derpiş olunan nakil keyfiyetleri ile alâkalı hükümler Birleşik Kırallığa tatbik olunmaz.

3 üncü maddede sayılı yasaklar herhangi bir memlekette öldürülmesine cevaz verilen kuş nevilere tıylerine şamil değildir.

Madde- 8

Yüksek Âkid Taraflar, bu Sözleşmede zikrolunan şartlar dairesinde ülkelerinde öldürülmesi veya yakalanması caiz olan kuşların bir listesini tanzim etmeyi taahhüt ederler.

Madde- 9

Her Âkid Taraf, hususi surette muhafaza olunabilecek yerli ve muhacir kuş nevilere ait listeleri tanzim etmek salâhiyetini haiz olacak ve müsaade edilecek yakalama metodları ile kuşların nakil edilebilme veya alıkonulma şartlarını tâyin eyliyecektir.

Her Âkid Taraf bu Sözleşme ile himaye olunan kuşların ticaretini tanzim eyleyecek ve bunun gerçekleşmesini tahdit edecek lüzumlu bütün tedbirleri alacaktır.

Madde- 10

Yüksek Âkid Taraflar, hidrokarbürler ve sair saiklerle suların telvisi, farlar, elektrik kabloları, haşere ilâçları, zehir ve diğér bütün sebeplerle kuşların telef olmasını önlemeye mütedair hususi tedbirleri tetkik ve vazetmeyi deruhde ederler.

Âkid Taraflar, kuşların himaye ve muhafazalarının zaruri bulunduğu hususunda çocukları ve umumi efkârı irşat eylemeye gayret ederler.

Madde- 11

Yüksek Âkid Taraflar, kuşların tekessür etmesine müsait yerlerin insanlar tarafından süratle yok edilmeleri neticelerinin hafifletilmesi maksadiyle onların yuva yapabilmesine ve yavrularını emniyet içinde büyütebilmesine, muhacir kuşların da istirahat edebilmesine ve rahatça gıdalarını bulabilmesine elverişli vaziyet ve vüsatte yerler meydana getirilmesini süratle teşvik etmek ve geliştirmek hususunda mümkün olan bütün tedbirleri ittihaz etmeyi kabul ederler.

İşbu Sözleşme tastik olunacak ve tastik vesikaları Fransa Cumhuriyeti Hariciye Nezaretine tevdi olunacaktır. Mezkûr Nezaret bu tevdi keyfiyetinden mümzi ve iltihak eden devletleri haberdar eyleyecektir.

Bu Sözleşmeyi imzalamamış olan Devletler buna iltihak edebileceklerdir. İltihaklar Fransa Cumhuriyeti Hariciye Nezaretine bildirilecek, o da mümzi ve iltihak eden Devletleri bundan haberdar eyleyecektir.

Bu Sözleşme altıncı tastik veya iltihak vesikasının tevdiini takip eden 90 ncı gün meriyete girecektir. Bu tarihten sonra Sözleşmeyi tastik edecek veya buna iltihak edecek her devlet için Sözleşme bu devletçe tastik veya iltihak vesikasını tevdi tarihini takip eden 90 ncı günde mer'i olacaktır.

Bu Sözleşme gayrimahdut bir müddet için akd olunmuştur. Fakat Âkid Taraflar, işbu maddede tesbit edildiği üzere, Sözleşme mer'iyete girdikten 5 sene sonra bunun her an feshini isteyebilirler. Ancak buna dair işar, Fransa Hariciye Nezaretine tebliği tarihinden bir sene sonra hüküm ifade edecektir.

Bu Sözleşme tasdik veya iltihak eden memleketler arasında 1902 Milletlerarası Sözleşmesinin yerine kaim olur.

Yukarıdaki hükümleri tastik etmek üzere Hükümetlerince usulünce tevfiikan salâhiyetli kılınan delegeler bu Sözleşmeyi imza ettiler.

18 Ekim 1950'de Paris'te tanzim edilmiştir.

*Tercüme Resmi Gazeteden alınmıştır.